





# Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave</b>		<b>2</b>
<b>Hoofdstuk 1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
<b>Hoofdstuk 2</b>	<b>Scenario aardbeving</b>	<b>4</b>
	2.1 Algemene beschrijving	4
	2.2 Kwetsbare groepen en objecten	4
	2.3 Kritische momenten	5
	2.4 Waarschijnlijkheidsbeoordeling	6
	2.5 Impactbeoordeling	7
	2.6 Aardbevingsrisico in het risicoprofiel van de regio	8
<b>Hoofdstuk 3</b>	<b>Doelstelling</b>	<b>9</b>
<b>Hoofdstuk 4</b>	<b>Informereren en opschalen</b>	<b>10</b>
	4.1 Melden en informeren	10
	4.2 Opschalen en coördinatie	10
<b>Hoofdstuk 5</b>	<b>Hulpverlening ter plaatse (CoPI)</b>	<b>11</b>
	5.1 Hulpverlening	11
	5.2 Verkenning	11
	5.3 Gebiedsbeheer	12
<b>Hoofdstuk 6</b>	<b>Vitale infrastructuur (ROT)</b>	<b>13</b>
	6.1 Vertegenwoordiging in het ROT	13
	6.2 Beeldvorming over effecten	13
<b>Hoofdstuk 7</b>	<b>Crisiscommunicatie</b>	<b>14</b>
	7.1 Doelen	14
	7.2 Rolverdeling en woordvoering in de media	14
<b>Hoofdstuk 8</b>	<b>Maatschappelijke onrust</b>	<b>15</b>
<b>Hoofdstuk 9</b>	<b>Nafase: projectorganisatie</b>	<b>16</b>
	9.1 Stuurgroep en projectgroep	16
	9.2 Nafase en bevolkingszorg	16
<b>Bijlagen</b>		
	1 Bevolkingszorg	
	2 Brandweezorg	
	3 Geneeskundige Zorg	
	4 Politiezorg	
	5 Waterbeheer	
	6 Defensie	
	7 Nederlandse Aardolie Maatschappij	





# 1 Inleiding

Op vrijdag 25 januari 2013 werd een onderzoek van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) gepresenteerd over de samenhang van aardschokken in de regio Groningen en de aardgaswinning in dat gebied. Reden voor het onderzoek was de aardbeving bij Huizinge in augustus 2012, die in meerdere opzichten afwijkend was van alle eerdere bevingen. Uit het onderzoek blijkt dat de gaswinning in het Groningen veld kan leiden tot aardbevingen die zwaarder zijn dan van 3.9 op de schaal van Richter. Volgens de meest actuele berekeningen moet voor de komende drie jaar rekening worden gehouden met een maximale aardbevingsmagnitude van 4,1 op de schaal van Richter en een bijbehorende grondversnelling van 0,12g (waarbij g de versnelling door de zwaartekracht is). Voor beide geldt een kans van 10% dat deze sterker respectievelijk hoger wordt. Vanwege deze onzekerheidsfactor gaat het scenario in dit plan uit van een beving met een kracht van 5 op de schaal van Richter. Dit is de maximale magnitude die het SodM in haar rapportage van januari 2013 beschreef. Het incidentbestrijdingsplan aardbevingen is aanvullend op het Regionaal Crisisplan, waarin wordt beschreven hoe in de Veiligheidsregio Groningen de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt vormgegeven. Het beschrijft hoe de betrokken organisaties zich in gezamenlijkheid voorbereiden op de hulpverlening na een zware aardbeving. Daarnaast moet in dit kader ook worden verwezen naar het continuïteitsplan van de Veiligheidsregio Groningen.

De reikwijdte van het plan wordt bepaald door het scenario zoals dat is beschreven in hoofdstuk 2. Natuurlijk kunnen onderdelen van het plan ook gebruikt worden voor lichtere aardbevingen. Vervolgens beschrijft het plan welke keuzes er worden gemaakt ten aanzien van het optreden van de samenwerkende hulpdiensten, hoe de alarmering en opschaling verloopt en welke coördinerende maatregelen op voorhand getroffen kunnen worden. Tenslotte volgt een beschrijving op hoofdlijnen van de maatregelen die de diverse samenwerkende organisaties willen nemen. Dit plan beschrijft niet de maatregelen die organisaties afzonderlijk nemen om hun eigen processen na een aardbeving goed uit te voeren. Iedere organisatie kan daarbij vertrouwen op de reguliere werkwijze. In sommige organisaties worden voor aardbevingen speciaal plannen ontwikkeld, mensen geoefend en materialen getest. Iedere organisatie kent daarin een eigen verantwoordelijkheid. In een bijlage zijn samenvattingen van de monodisciplinaire plannen opgenomen.







## 2 Scenario Aardbeving

Als basis voor dit coördinatieplan hebben vertegenwoordigers van de hulpverleningsdiensten en de vitale infrastructuur gezamenlijk een scenario opgesteld dat wordt verwacht wanneer zich in de regio Groningen een beving voordoet met een kracht 5 op de schaal van Richter. Het scenario zal zich niet precies zo voordoen, maar helpt ons om een beeld te krijgen bij wat er zou kunnen gebeuren en waar we ons op moeten voorbereiden. Daar waar er sprake is van voortschrijdend inzicht in de risico's op en effecten van aardbevingen (op basis van –vervolg-onderzoeken) zullen het scenario en het plan worden aangepast.

### 2.1. Algemene beschrijving

Het Groningse aardgas is ingesloten in microscopisch kleine ruimtes tussen de zandkorrels van een laag zandsteen. Boven het zandsteen zit een ondoordringbare zoutlaag, met daarboven kleisteen, kalksteen en lagen klei en zand. De winning van aardgas veroorzaakt een vermindering van de poriëndruk in de gasvoerende gesteentelaag. Daarbij wordt het gesteente langzaam samengedrukt (compactie) onder het gewicht van de bovenliggende lagen. De mate van compactie is afhankelijk van de drukdaling, samenstelling en de porositeit van het gesteente, dikte van de poreuze laag waarin het gas zich bevindt en de dikte van de lagen hierboven. Als gevolg van de bodemdalingen kunnen aardbevingen optreden. Deze ontstaan door het ongelijkmatig inklinken (differentiële compactie) van de gasvoerende gesteentelaag langs al bestaande gesteentebreuken.

Door een toename van de spanning in de gasvoerende gesteentelaag in de bodem van het Groningen Gasveld schiet gesteente los langs een bestaande breuk, met als gevolg een aardbeving. Het epicentrum van de beving ligt in dit scenario in een van de woonkernen van de gemeente Loppersum. De diepte van het hypocentrum is 3 km. De beving heeft een kracht van 5 op de schaal van Richter of VII op de Europese Macroseismische Schaal (EMS). Veel mensen zijn geschrokken en rennen naar buiten. Velen hebben moeite om zich staande te houden. Meubilair verschuift en topzwaar meubilair kan omvallen. Voorwerpen vallen van schappen, water spoelt over uit vaten, tanks en zwembaden. Gebouwen vertonen aanzienlijke tot zware schade, van scheuren in muren, dakpannen die wegglijden tot schoorstenen die afbreken en in een enkel geval (gedeeltelijke) instorting/bezwijken van constructies.

Als gevolg van de beving is een aantal oudere woningen ontzet maar ook gedeeltelijk ingestort. Ook zijn er enkele schoorstenen naar beneden gekomen. Gevreesd wordt dat er een onbekend aantal slachtoffers onder het puin ligt, mogelijk zijn er ook een aantal dodelijke slachtoffers. Bij het nabijgelegen tankstation zijn ondergrondse leidingen beschadigd en is in een deel van het getroffen gebied de stroom uitgevallen. Verder hebben zich aanrijdingen voorgedaan, waarbij onder andere sprake is van beknelling en (licht-) gewonden. Mogelijk is er ook schade aan dijken. Dit wordt door de waterschappen onderzocht, maar de uitslag daarvan kan even op zich laten wachten. Naast schade, een aantal slachtoffers en uitval van diverse voorzieningen, is er vooral ook onrust ontstaan onder de bewoners van het getroffen gebied.

### 2.2. Kwetsbare groepen en objecten

De kwetsbare groepen zijn alle verminderd zelfredzame personen in het gebied (ouderen, zieken, kleine kinderen). Uiteraard hebben alle burgers in het getroffen gebied in meer- of mindere mate te maken met (de gevolgen van) de aardbeving maar deze worden niet als 'kwetsbaar' aangemerkt.

De aardbeving kan direct gevolgen hebben voor vitale infrastructuren, zoals het uitvallen van de elektriciteitsvoorziening, drinkwatervoorziening, gasvoorziening en ICT-voorzieningen. In geval van







zogeneten ‘domino-effecten’ is mogelijk sprake van samenhang met onderstaande crisistypen. In dit scenario gaan we ervan uit dat zich meerdere of in ieder geval twee van de volgende incidenten zal voordoen:

- ➡ maatschappelijke onrust, eventueel verstoring van de openbare orde;
- ➡ uitval van telecommunicatie, verbindingen (C2000) en computers;
- ➡ schade aan dijken;
- ➡ verstoring energievoorziening;
- ➡ verstoring drinkwatervoorziening;
- ➡ verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering;
- ➡ verkeersincidenten (weg/spoor);
- ➡ incidenten met stationaire inrichtingen (bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt) waarbij gestopt (moet) worden met het productieproces.

Het is mogelijk dat er schade is aan diverse soorten (buis)leidingen, vooral bij de koppelpunten, gasontvangststations, etc. Ook kan het zijn dat een NAM-productielocatie tijdelijk moet worden stilgelegd.

### 2.3. Kritische momenten

**Eerste kwartier:** De feitelijke beving duurt maar kort (seconden). Mensen rennen naar buiten, er is een grote mate van ongerustheid en onzekerheid. Hier en daar blijken mensen gewond te zijn geraakt door spullen die omgevallen zijn en door vallend puin van een enkele schoorsteen die is afgebroken. Het eerste kwartier wordt gekenmerkt door geschrokken reacties van burgers, veel telefoontjes naar 112, 0900-8844, maar ook RTV-Noord, de gemeente, NAM, KNMI, etc. Mensen melden de beving, willen schade melden, hebben letsel of hebben last van uitval van diverse voorzieningen. Mensen bellen familieleden en vrienden om gerust te stellen of om te vragen hoe het gaat. Het telefoonverkeer komt daardoor onder druk te liggen en valt tijdelijk uit. Op Twitter verschijnen uiteenlopende berichten. De hulpverlening komt op gang. Er zijn beschadigingen aan hoogspanningsmasten, dijken, bruggen en wegen, maar niet zo ernstig dat ze niet meer functioneren of gebruikt kunnen worden.

**Eerste uur:** Enige tijd na de beving bezwijken nog constructies van diverse gebouwen. Omdat het veilig leek, zijn mensen weer naar binnen gegaan en daardoor alsnog slachtoffer geworden van de beving. In een aantal woningen is sprake van gedeeltelijke instorting (bijvoorbeeld een buitenmuur die ontzet is geraakt en – alsnog – omgevallen). Daarbij zijn een aantal mensen gewond geraakt, waarvan er enkele door hulpverleners bevrijd moeten worden. Door een lek in een gasleiding vindt uitstroom plaats van aardgas. Verder zijn er veel vragen van bewoners over de veiligheid van hun woning; in hoeverre is het veilig genoeg om het huis te betreden? Er is angst onder de bevolking voor weer een beving en onrust over hoe de schade vergoed zal worden. Ondertussen neemt de mediadruk in het gebied enorm toe.





- Eerste 6 uur:** De gewonde slachtoffers zijn bevrijd en naar een ziekenhuis gebracht. Voor andere (niet gewonde) slachtoffers wordt in eerste instantie een opvanglocatie ingericht buiten het getroffen gebied.  
De kapotte leiding bij het tankstation is nog niet hersteld, dit gaat nog enige tijd duren. Mogelijk beschadigde dijken zijn door het waterschap gecontroleerd. Hier en daar blijkt wel lichte schade te zijn ontstaan, maar dit levert geen gevaar op voor de korte termijn.  
Als gevolg van de stroomuitval, zijn elektrische deuren ontregeld, vallen alarmsystemen en andere regelapparatuur uit en kan geen gebruik worden gemaakt van pinautomaten.
- Eerste 12 uur:** Het lek in de gasleiding is inmiddels gedicht en de stroomvoorziening is hersteld. Voor mensen die niet terug kunnen (of willen) naar hun eigen woning, wordt naar andere opvang- of huisvestingsmogelijkheden gezocht.  
De media aandacht heeft zich verplaatst van beschrijvingen van de gebeurtenissen naar de (politieke) schuldvraag. Ook is er veel aandacht voor de ongerustheid van de bevolking en er worden mensen geïnterviewd die boos zijn op de NAM, het lokale bestuur en de regering.
- Herstelfase:** De beving zelf is van korte duur, maar het herstel van de (vitale) infrastructuur en dergelijke duurt lang. Het vertrouwen van de bevolking in de veiligheid van het gebied en vooral de eigen directe leefomgeving is ernstig aangetast. Het herwinnen van het vertrouwen zal veel tijd en energie vergen.

#### 2.4. Waarschijnlijkheidsbeoordeling

Voor de waarschijnlijkheidsbeoordeling is gebruik gemaakt van de methodiek in de handreiking regionaal risicoprofiel. De kans op een aardbeving zoals beschreven in het scenario is onderzocht door verschillende wetenschappers. In haar rapport van januari 2013 gaf het SodM aan dat dat de kans op een beving met een kracht > 3,9 op de schaal van Richter en een maximum sterkte van 5 op schaal van Richter (VII op de EMS-schaal) 7% per jaar is

Vervolgonderzoek door verschillende partijen toont aan dat er echter veel onzekerheid is over de waarschijnlijkheid van een zware aardbeving. De grootste onzekere factor gaat over welk deel van de opgebouwde spanning in de ondergrond (compactie) zich uiteindelijk zal ontladen middels aardbevingen, en hoe zwaar die aardbevingen dan zullen zijn. Die onzekerheid betreft vooral de periode na de komende vijf jaar.

Voor de korte termijn, de komende drie tot vijf jaar, bestaat er meer duidelijkheid over de aardbevingsdreiging en bijbehorende risico's. Volgens de huidige berekeningen moet voor de komende drie jaar rekening worden gehouden met een maximale aardbevingsmagnitude van 4,1 op de schaal van Richter en een bijbehorende grondversnelling van 0,12g (waarbij g de versnelling door de zwaartekracht is). Voor beide geldt een kans van 10% dat deze sterker respectievelijk hoger wordt.

Hoe dan ook, volgens de gehanteerde beoordeling is en blijft de waarschijnlijkheidsscore een D ('waarschijnlijk') op een schaal die loopt van A naar E.





## 2.5. Impactbeoordeling

Ook bij de beoordeling van de impact van een aardbeving zoals beschreven in het scenario is gebruik gemaakt van de handreiking regionaal risicoprofiel. Er worden tien criteria onderscheiden en voor elk van de tien criteria geldt dat de impact meetbaar wordt gemaakt op basis van een indeling naar vijf in zwaarte oplopende klassen A tot en met E.

Volgens deze methodiek kent het beschreven scenario de volgende impact:

<i>Criterion</i>	<i>Score</i>
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	B
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	B
Kosten	C
Langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
Verstoring van het dagelijks leven	C
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	B
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting van cultureel erfgoed	A







## 2.6. Aardbevingsrisico in het risicoprofiel van de regio

Nu de waarschijnlijkheid en de impact van aardbevingen in de regio Groningen anders beoordeeld moet worden, is het regionaal risicoprofiel op dit punt aangepast. In het onderstaande risicodiagram wordt aangegeven welke plek het aardbevingsrisico nu inneemt ten opzichte van andere risico's in de regio.

<i>Aangepast risicoprofiel van de Veiligheidsregio Groningen</i>					
	<i>Zeer onwaarschijnlijk</i>	<i>Onwaarschijnlijk</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Waarschijnlijk</i>	<i>Zeer Waarschijnlijk</i>
<b>Catastrofaal</b>	Overstroming vanuit zee	Ongeval met brandbare/explosieve stof		Ziektegolf	
<b>Zeernstig</b>	Ongeval met een giftige stof	Brand	Extreem weer Ongeval op water	<b>Aardbeving</b>	
<b>Ernstig</b>			Uitval drinkwater		
<b>Aanzienlijk</b>				Overstroming boezem Paniek in menigte Verstoring drinkwater	
<b>Beperkt</b>					Verstoring openbare orde Verstoring energie





### 3 Doelstelling

In het gewijzigde regionale risicoprofiel is de waarschijnlijkheid van een aardbeving ingeschat als 'waarschijnlijk' en de impact als 'zeer ernstig'. De kans op een aardbeving is door de hulpdiensten niet te beïnvloeden en daarom richt het optreden zich op het beperken van de impact. Naast de acute hulpverlening moet vooral aandacht worden besteed aan het beperken van de sociaal psychologische impact, omdat deze hoog wordt ingeschat en de inzet bij een aardbeving zo bijzonder maakt. Ten aanzien van de inzet na een aardbeving vijf doelen gesteld. Deze doelen zijn:

-  Zo snel en effectief mogelijk hulp verlenen in het getroffen gebied;
-  Zo snel en compleet mogelijk inventariseren hoe het gesteld is met de vitale infrastructuur;
-  Open en actieve communicatie met betrokkenen in het gebied;
-  Omgaan met de te verwachten onrust;
-  Inrichten van een projectorganisatie voor de herstelfase.

In de volgende hoofdstukken wordt beschreven hoe deze doelen bereikt worden en wie welke taken uitvoert. In dit plan worden alleen de taken beschreven die specifiek zijn voor het in het vorige hoofdstuk beschreven 'aardbevingsscenario'. Voor vele taken zijn immers al aparte plannen gemaakt, bijvoorbeeld voor een langdurige uitval van stroom en voor de distributie van nooddrinkwater.

De reguliere taakverdeling en de uitvoering daarvan wordt in dit plan niet beschreven, maar is natuurlijk onverminderd van toepassing. Ook wordt in dit plan alleen beschreven hoe verschillende organisaties multidisciplinair samenwerken en taken op elkaar afstemmen. De monodisciplinaire werkwijzen zijn een verantwoordelijkheid van de betrokken organisatie.

Omdat iedere inzet begint met een melding en een alarmering, gaat het volgende hoofdstuk over dit onderwerp.





## 4 Informeren en opschalen

### 4.1. Melden en informeren

Als een aardbeving goed voelbaar is, is dat direct merkbaar op de sociale media en komen bij de meldkamer via het alarmnummer 112 en via het servicenummer van de politie 0900-8844 meldingen van burgers binnen. Het monitoren van de sociale media wordt gedaan door de Veiligheidsregio in samenwerking met de Meldkamer Noord-Nederland en de politie (RTIC).

Op het moment dat er problemen zijn met de telefonische bereikbaarheid, bijvoorbeeld door overbelasting (met als gevolg dat 112 en andere alarmnummer niet of slecht bereikbaar zijn) worden in het getroffen gebied alle politiebureaus en brandweerkazernes bemenst, zodat burgers met een hulpvraag zich tot deze plaatsen kunnen wenden. Op het moment dat duidelijk is om welke locaties het gaat, dan wordt daar uiteraard over gecommuniceerd.

#### **Twitcident**

De Veiligheidsregio Groningen doet een multidisciplinaire pilot met het systeem Twitcident. Dit systeem 'scant' sociale media op activiteit over aardbevingen. Doel is aardbevingen in de regio sneller te kunnen waarnemen én de beeldvorming daarover te vergemakkelijken. De Veiligheidsregio Groningen is de eerste veiligheidsregio die met dit systeem aan de slag gaat.

De calamiteitencoördinator van de meldkamer Noord Nederland informeert de regionaal commandant van de brandweer, die op zijn beurt de betrokken burgemeester(s) in het gebied informeert. De meldkamer informeert de NAM over de aardbeving of andersom, als de NAM zelf eerder op de hoogte is. De meldkamer informeert bij het KNMI over de exacte locatie en de magnitude van de beving. De politie stuurt ter verkenning twee surveillance eenheden naar het getroffen gebied om ter plaatse de situatie in ogenschouw te nemen.

### 4.2. Opschalen van de coördinatie

In het scenario zoals beschreven in het vorige hoofdstuk, schaal de calamiteitencoördinator in de meldkamer op naar GRIP 2. Er is dan sprake van meerdere gewonden, aanzienlijke schade en/of uitvallen van vitale nutsvoorzieningen. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) en het Commando Plaats Incident (CoPI) worden gealarmeerd. Het CoPI coördineert de operationele inzet ter plaatse en brengt de situatie in het getroffen gebied in beeld. Het ROT inventariseert welke vitale infrastructuur is uitgevallen of niet meer bruikbaar is en coördineert de crisiscommunicatie rond de hulpverlening.

De aardbeving is zo zwaar, dat hij in meerdere Groninger gemeenten gevoeld wordt en er in meerdere gemeenten effecten te verwachten zijn. Daarom schaal de Operationeel Leider binnen een uur op naar GRIP 4. Door de getrapte opschaling, is het ROT in staat om in overleg met het CoPI een eerste inschatting van het incident te maken voor het Regionaal Beleidsteam (RBT). Het RBT neemt de beleidsbeslissingen en geeft betekenis aan het incident, waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de sociaal psychologische impact.

Bij een minder zware aardbeving kan worden opgeschaald naar GRIP 1 of 2. Als uit diverse meldingen blijkt dat er grote onrust is in het getroffen gebied, dat er slachtoffers zijn of schade, of dat er een vitale nutsvoorziening uitvalt, kan de calamiteitencoördinator besluiten om op te schalen. Naast de reguliere opschalingsredenen van het coördineren van de operationele inzet ter plaatse is er een extra opschalingsreden, namelijk het verkennen van de situatie ter plaatse door een commando plaats incident (CoPI). Vanwege de te verwachten onrust en de gevoeligheid van het onderwerp aardbevingen kan de calamiteitencoördinator ook besluiten om direct op te schalen naar GRIP 2.










## 5 Hulpverlening ter plaatse (CoPI)

Voor de coördinatie over het uitvoeren van taken in het getroffen gebied wordt een Commando Plaats Incident (CoPI) ingericht, zoals beschreven in het Regionaal Crisisplan. Het CoPI richt zich daarbij op het zwaarst getroffen gebied van ongeveer 4 vierkante kilometer. Eventueel kan het nodig zijn om een tweede CoPI in te richten, als het gebied te groot wordt voor één CoPI.

Vanwege de te verwachten onrust in het getroffen gebied is het goed om als overheid duidelijk zichtbaar op te treden. De opstelplaats van de commandocontainer moet goed bereikbaar zijn en dicht genoeg bij het incident. Aangezien het inzetgebied groot is moet de plek herkenbaar en zichtbaar zijn voor hulpverleningsdiensten maar ook voor burgers. Het CoPI zich specifiek op:






-  Hulpverlening ter plaatse
-  Verkenning van de situatie
-  Gebiedsbeheer

### 5.1. Hulpverlening

De daadwerkelijke hulpverlening in het gebied bestaat uit het redden van slachtoffers, eventueel bergen van overledenen, blussen van branden, stutten van gebouwen, herstellen van de openbare orde, afdichten van gesprongen leidingen enzovoort. Ter ondersteuning kan de hulp van het Urban Search and Rescue (USAR.NL) team worden ingeroepen. USAR.NL is een multidisciplinair team waarin zowel politie-, brandweer- als ambulancepersoneel is vertegenwoordigd. Het USAR.NL krijgt in geval van een instorting direct bericht van het Nationaal CrisisCentrum (NCC) en zal ook zonder specifiek bijstandsverzoek al gealarmeerd worden. Een teamleider meldt zich bij het CoPI, terwijl één van de reddingsgroepen zich begeeft naar de uitgangstelling op de parkeerplaats De Mussels langs de A28 bij Beilen. De Teamleider kan binnen 2 uur in Groningen zijn, de reddingsgroep is in maximaal 3,5 uur inzetbaar ter plaatse. De speurhond geleiders van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie worden in dit soort gevallen al eerder ter plaatse gestuurd.

### 5.2. Verkenning

Het CoPI zorgt voor de “ogen en oren” in het veld en is in dat opzicht van groot belang voor de beeldvorming in andere crisisteam. Met het Regionaal Operationeel Team (ROT) worden afspraken gemaakt over de reikwijdte van het CoPI-gebied. Binnen deze grenzen zorgt het CoPI voor waarnemingen die een beeld opleveren van:

-  Aard en omvang van het gebied: aantal woningen, kwetsbare en/of bijzondere objecten, bedrijven, scholen, etc.
-  Hoeveel slachtoffers zijn er, wat zijn de verwondingen
-  Hoeveel schade is er en waar bestaat die uit
-  Is er sprake van uitval van nutsvoorzieningen
-  Is er sprake van onrust onder de bevolking





In de verkenning spelen achtereenvolgens de Meldkamer (MKNN), brandweer en politie een belangrijke rol. De brandweer beschikt over 14 meetploegen die kunnen worden ingezet als verkenningsteam. Zij worden aangestuurd door de Meetplanleider (MPL, die werkt vanuit de meldkamer). Op de meldkamer is de calamiteitencoördinator (Caco) leading, hij/zij heeft overzicht over de telefonische meldingen die binnenkomen en heeft (dankzij het Real Time Intelligence Centre –RTIC-) een beeld van wat er op de sociale media wordt gezegd over het incident.

### **5.3. Gebiedsbeheer**

Om een toestroom van ramptoeristen te voorkomen, wordt het getroffen gebied afgezet. Er wordt niet op voorhand ontruimd, maar er vindt controle plaats op wie het gebied in en uitgaan. Dit wordt georganiseerd vanuit het CoPI. Aan het Regionaal Beleidsteam (RBT) wordt een voorstel voorgelegd over het toegangsregime in het getroffen gebied. Hiervoor is een noodverordening noodzakelijk. De veiligheid van gebouwen wordt gecontroleerd door deskundigen die in overleg met de gemeente worden ingezet. Eventueel moeten gebouwen tijdelijk worden gestut. Via de NAM en het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht is kennis en expertise daarover beschikbaar. Het hoofdtaakorganisatie Omgevingszorg van de Gemeentelijke Kolom organiseert dit. Voor mensen die voorlopig niet terug kunnen of durven keren naar hun huizen wordt opvang geregeld. Dit is een gemeentelijk proces.





## 6 Vitale infrastructuur (ROT)

Om het gebied weer leefbaar te maken is het noodzakelijk dat de vitale infrastructuur in het gebied zo snel mogelijk weer wordt hersteld en veilig te gebruiken is. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) inventariseert welke voorzieningen zijn uitgevallen of hersteld moeten worden en hoe lang dat gaat duren. Maatregelen van verschillende organisaties worden op elkaar afgestemd.

### 6.1. Vertegenwoordiging in het ROT





Bijzonder aan een incident met een aardbeving is dat meerdere vitale voorzieningen kunnen uitvallen en dat de uitval effect heeft op de continuïteit van andere voorzieningen. Een gesprongen waterleiding kan effect hebben op de conditie van een waterkering. Uitval van elektriciteit heeft gevolgen voor de telecommunicatie in dat gebied. Slecht begaanbare wegen zijn van invloed op de duur van het herstel van voorzieningen.

Vanwege deze verwachte domino effecten wordt door het ROT een groter aantal vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur gealarmeerd dan normaal, om een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de effecten van de aardbeving. Een indicatief overzicht van de betrokken organisaties is hieronder weergegeven. Bereikbaarheidsgegevens zijn bekend bij de meldkamer.

Inventariseren uitval van:	Uitnodigen vertegenwoordiger van:
Dijken, gemalen, zuiveringsinstallaties	Waterschappen (standaard in ROT)
Wegen, vaarwegen, kunstwerken	Provincie, Rijkswaterstaat, Prorail
Waterleidingen, installaties	Waterbedrijf Groningen
Elektriciteitsleidingen, installaties	Tennet, Enexis
Gasleidingen, olieleidingen, installaties	Gasunie, NAM, Enexis
Telecommunicatie	Agentschap telecom
Gebouwen	Bouwkundig expertisebureau

### 6.2. Beeldvorming over effecten

Op basis van de inventarisatie schetst het ROT een beeld van de effecten van de aardbeving. Naast het beeld van het CoPI bestaat dit beeld uit:

-  Aard en omvang van de uitval van vitale infrastructuur. De omvang kan ondersteund worden door een klachtenplot afkomstig van de meldkamer
-  Het effect van de uitval
-  De verwachte tijdsduur
-  Mogelijke noodmaatregelen en tijdelijke oplossingen

Op basis van de beeldvorming worden in het ROT prioriteiten gesteld voor de aanpak en wordt verder de reguliere werkwijze van het ROT gevolgd.







## 7 Crisiscommunicatie

### 7.1. Doelen

Een aardbeving is voor alle betrokkenen een gebeurtenis die materiële en immateriële schade tot gevolg kan hebben en onzekerheid met zich mee brengt. Het is dus zaak getroffen en andere betrokkenen op de hoogte te houden over de aard en omvang van de aardbeving, de maatregelen die getroffen worden en welke handelingsperspectieven burgers hebben. Concreet richt de crisiscommunicatie zich daarom op de volgende doelen:

- Informeren (eventueel via voorbereide berichten)
  - Wat is er gebeurd? Welke maatregelen zijn/worden genomen?
  - Waar kunt u terecht voor meer informatie?
- Schade beperken/handelingsperspectieven
  - Wat dreigt er?
  - Wat kunt u doen (eventueel per doelgroep/locatie)?
- Betekenisgeven
  - Verwoorden van de sfeer
  - Duiden van de situatie
- Omgevingsanalyse
  - Berichtgeving in de media en op sociale media (vooral via Twitter)
  - Publieksvragen en –reacties

### 7.2. Rolverdeling en woordvoering in de media

Na de opschaling in GRIP wordt de crisiscommunicatie vanuit de taakorganisatie Communicatie gecoördineerd. Betrokken partners (vertegenwoordigd in het ROT) kunnen tot op zekere hoogte hun eigen communicatieactiviteiten blijven doen, maar dit wordt zoveel mogelijk gekanaliseerd in de taakorganisatie crisiscommunicatie. Belangrijke middelen zijn hierbij de website van de veiligheidsregio, het twitteraccount van de veiligheidsregio, het publieksinformatienummer en de persoonlijke voorlichting in de opvanglocatie. Het KNMI geeft een indicatie van de zwaarte van de beving, de NAM richt zich in de berichtgeving vooral op de oorzaken van de beving en de afhandeling van de schades. Verder worden de reguliere werkwijze en de reguliere middelen gebruikt.

In de fase direct na de aardbeving, wordt de eerste woordvoering en communicatie opgepakt door de dienstdoende voorlichters van brandweer en politie, vanaf het eerste CoPI pakt één van hen de rol van CoPI-voorlichter. In die fase zal het vooral gaan om het geven van informatie en handelingsperspectieven aan de getroffen. Na opschaling naar GRIP 4 organiseert het RBT op gezette tijden statements en persconferenties, waar in ieder geval de voorzitter van de Veiligheidsregio een stand van zaken geeft. De burgemeesters van de getroffen gemeenten pakken hun rol als burgervader/-moeder op in hun eigen omgeving, waarbij ze ook het podium van de media kunnen gebruiken. Zij krijgen hierbij zoveel mogelijk ondersteuning van de taakorganisatie communicatie. De begeleiding van de media ter plaatse wordt eveneens georganiseerd door de taakorganisatie Communicatie. Journalisten kunnen het getroffen gebied (eventueel onder begeleiding) betreden, zolang zij daarbij zelf geen gevaar lopen.





## 8 Maatschappelijke Onrust

Het voorliggend incidentbestrijdingsplan beschrijft met name de structuur die gevolgd wordt en de maatregelen die genomen worden nadat zich een (zwaardere) aardbeving heeft voorgedaan. Maatschappelijke onrust heeft vooral betrekking op de onrust die ontstaat als gevolg van de dreiging van een (zwaardere) beving, met andere woorden de onrust voorafgaand aan een mogelijke aardbeving. Deze dreiging zorgt voor een gevoel van onveiligheid en wantrouwen tegen de maatregelen die genomen worden.

Maatschappelijke onrust is in algemene zin een thema van de veiligheidsregio. In het risicoprofiel van de veiligheidsregio Groningen is aardbevingen als mogelijk risico opgenomen. Maatschappelijke onrust hangt hier nauw mee samen. De GGD heeft een plan van aanpak maatschappelijke onrust opgesteld. Het is een dynamisch plan dat geactualiseerd wordt aan de hand van de ontwikkelingen. Het plan van aanpak bevat diverse actiepunten om de maatschappelijke onrust te kanaliseren. Het doel van dit plan is om de sociale structuren te versterken. De actiepunten worden in samenwerking met verschillende partners ter hand genomen en uitgevoerd. Met name de gemeenten zijn hierin belangrijke partners. De gemeenten zijn de spil in de lokale gemeenschap en staan dicht bij de bevolking. Zij kennen lokale netwerken en kunnen inspelen op signalen uit de bevolking. Daarnaast zijn belangrijke partners de NAM, politie, voorlichting en de partners in de zorg. Het plan van aanpak valt echter buiten de scope van dit incidentbestrijdingsplan.

De GGD tevens kan het bestuur en de gemeenten ondersteunen door een gezondheidskundige bijdrage te leveren aan de crisiscommunicatie en/of een inbreng te leveren bij informatiebijeenkomsten om de maatschappelijke onrust weg te nemen. Communicatie over mogelijke bedreigingen/gevaren is van essentieel belang. Duidelijkheid over wie wat doet en wat is voorbereid kan maatschappelijke onrust voorkomen (pro-actief en preventief). De GGD kan hieraan een wezenlijke bijdrage leveren. Daarnaast hebben politie en gemeenten hun eigen rol in het beheersen van de maatschappelijke onrust.











## 9 Nafase: projectorganisatie

Na een eerste snelle opschaling volgt voor alle betrokkenen een langdurig herstel. Om deze zogenaamde 'nafase' te begeleiden, wordt een projectorganisatie ingericht die de coördinerende rol van de crisisorganisatie overneemt op het moment van afschalen. In het 'regionaal draaiboek Nafase' staat beschreven hoe een dergelijke projectorganisatie gestalte krijgt.

### 9.1. Stuurgroep en projectgroep

Vanwege de reeds opgedane kennis en expertise fungeert de bestuurlijke kerngroep Gaswinning als stuurgroep van de projectorganisatie. Hierbij worden 'mutaties op maat' toegepast: burgemeesters die betrokken zijn bij de aardbeving maar die niet in de kerngroep zitten, hebben logischerwijs eveneens zitting in de stuurgroep.

Tijdens de opgeschaalde situatie heeft de Algemeen Commandant Bevolkingszorg de leiding over de opstart van de nafase. Een definitieve projectleider wordt aangewezen in overleg met de coördinerend gemeentesecretaris van de gemeentelijke kolom Groningen. De projectgroep heeft vier functies zoals genoemd in het 'regionaal draaiboek Nafase':

-  Informatie en advies (frontoffice);
-  Coördineren van het herstel (backoffice);
-  Faciliteren onderzoek;
-  Communiceren.

Deze taken worden gecombineerd met de taken van het Regionaal Informatiepunt Gaswinning. In de projectgroep zijn de NAM en het ministerie van Economische Zaken vertegenwoordigd. Afhankelijk van het incident zijn ook andere partijen, bijvoorbeeld uit de vitale infrastructuur vertegenwoordigd.

### 9.2. Nafase en bevolkingszorg

Vanaf GRIP 2 wordt binnen het proces bevolkingszorg het team Opstart Nafase gealarmeerd. Het team valt onder de aansturing van het Hoofd Taakorganisatie Informatie en Ondersteuning en dus onder de Algemeen Commandant Bevolkingszorg. Het team Opstart Nafase stelt zo spoedig mogelijk een projectplan (conform het regionale format in het plan TO I&O) op als overdrachtsdocument voor de getroffen gemeente(n). Het projectplan wordt uiterlijk 5 werkdagen na de opschaling opgeleverd. Het concept-projectplan wordt multidisciplinair afgestemd en voorgelegd aan het ROT en indien aanwezig het GBT dan wel RBT.

Het projectplan wordt ter vaststelling aangeboden aan het college van B&W van de getroffen gemeente(n). De gemeentesecretaris dan wel een andere door het college van B&W aangewezen functionaris staat aan het hoofd van de projectorganisatie, die zorg draagt voor de uitvoering van het projectplan Nafase. In dit plan wordt tevens de samenwerking met de NAM in de nafase opgenomen. De voortgang van de uitvoering en gezamenlijke coördinatie kan worden geagendeerd in de stuurgroep Gaswinning. Desgevraagd kan de coördinerend gemeentesecretaris een rol vervullen bij de coördinatie en afstemming.







## Bijlage 1 Bevolkingszorg

De gemeentelijke kolom Groningen heeft op een aantal onderdelen specifieke afspraken gemaakt om uitvoering te geven aan de processen bevolkingszorg na een aardbeving. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de reguliere werkwijze en organisatie van deze processen, zoals ook beschreven in het regionaal crisisplan. Dit wil zeggen dat de aard van het incident op zich ondergeschikt is. Wel kan het zijn dat op bepaalde processen meer accent komt te liggen.

### **Communicatie**

Het proces communicatie richt zich op de voorlichting van pers en publiek. Bij de publieksvoorlichting speelt het handelingsperspectief voor de bevolking een belangrijke rol. De burgemeester wordt in een strategisch communicatie advies geadviseerd over haar of zijn rol als boegbeeld en burgermoeder/vader. Om ook de eigen organisatie te informeren wordt interne communicatie opgestart.

### **Publieke zorg**

De publieke zorg richt zich op het voorzien in kortdurende opvang en tijdelijke huisvesting en voorzien in primaire levensbehoeften, zoals voedsel en kleding, financiën en nooddrinkwater. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt conform het geldende plan publieke zorg.

### **Omgevingszorg**

Omgevingszorg gaat over ruimtebeheer, milieubeheer en gebouwenbeheer. Hier onder vallen het herstellen van infrastructuur (wegen, riolen, kabels, leidingen etc.), het beperken consequenties voor het milieu en het inschatten van de constructieveiligheid van gebouwen. Eventueel worden gebouwen (tijdelijk) buiten gebruik gesteld, gestut of gesloopt.

### **Informatie**

Het ondersteunende proces informatie richt zich op het registreren van slachtoffers ten behoeve van verwanteninformatie en nazorg en het registreren van schade ten behoeve van schadeafhandeling. Schaderegistratie vindt bij aardbevingen plaats door de NAM. Ook schade aan gemeentelijke eigendommen als gevolg van aardbevingen wordt door de NAM geregistreerd.

### **Ondersteuning**

In dit proces zijn praktische ondersteuning en strategische advisering geregeld. De burgemeester wordt onder andere geadviseerd over juridische zaken. Over aardbevingen en de scenario's die zich daarbij voordoen wordt advisering van derden ingewonnen.





## Bijlage 2 Brandweezorg

### **Melding en alarmering**

De brandweercentralist van de meldkamer alarmeert brandweereenheden conform de regeling “zeer grote hulpverlening”. Procedure G01 Grootschalig brandweeroptreden binnen de regio van het Operationeel Handboek is van toepassing. Het is belangrijk dat rekening wordt gehouden met een scenario waarbij de alarmering van het eerste peloton en de bijstand anders verloopt dan in de normale uitrukprocedures is beschreven. De kazernevolgorde tabel moet in dat geval wellicht korpsen worden overgeslagen. De reden hiervoor is dat korpsen uit het getroffen gebied mogelijk niet inzetbaar zijn, doordat korpsleden zelf slachtoffer zijn of dorpsgenoten op ‘persoonlijke titel’ helpen. Hierdoor moeten buurkorpsen gealarmeerd worden.

Voor de bijstand vanaf het tweede peloton wordt gealarmeerd conform vooraf opgestelde alarmeringschema’s, die per gemeente zijn vastgesteld. De pelotonscommandant (dienstdoende officier van dienst van het betreffende rayon) informeert het peloton over een uitgangstelling. Er kan ook besloten worden om rechtstreeks naar de incidentlocatie te gaan.

### **Gebied verkennen**

De effecten van de aardbeving worden in kaart gebracht door de meetploegen. Zij fungeren op straat als de ogen en oren van het CoPI en het ROT. De meetploegen rapporteren hun bevindingen aan de meetplanleider, die de informatie doorgeeft aan de calamiteitencoördinator in de meldkamer Noord Nederland. De meetploegen verkennen het gebied en beantwoorden de volgende vragen:

1. Wat is de aard en omvang van het gebied: aantal woningen, kwetsbare en/of bijzondere objecten, bedrijven, scholen, etc.?
2. Hoeveel slachtoffers zijn er en wat zijn hun verwondingen?
3. Hoeveel schade is er en waar bestaat die uit?
4. Is er sprake van uitval van nutsvoorzieningen?
5. Is er sprake van onrust onder de bevolking?

Gebiedsverkenning kan verder uitgevoerd worden vanuit de lucht. Hiervoor kan mogelijk gebruik gemaakt worden van de helikopter die de politie tot zijn beschikking heeft of de SAR/reddingshelikopter. Zie hiervoor procedure S12 (SAR/Reddingshelikopter) van het Operationeel Handboek.

### **Instortingen**




Inzet na instorting vindt alleen plaats indien er slachtoffers zijn of dreigen te vallen. Of de brandweerinzet veilig uitgevoerd kan worden, wordt bepaald door de OVD. Gezien de beperkte deskundigheid van de brandweer over het gedrag van constructies bij instortingen, is ondersteuning door de gemeentelijke bouw- en woningtoezicht noodzakelijk. Om veilig en effectief te werken bij instortingen worden waar mogelijk lokale aannemers ingeschakeld, omdat deze beschikken over de juiste mensen en materialen.

Als brandweereenheden ingezet worden na een instorting, moet rekening worden gehouden met gasophopingen in objecten. Daarom moeten altijd explosiemeters gebruikt worden.





In geval van (gedeeltelijke) instorting van objecten, worden de 3 THU-containers naar het inzetgebied gebracht. Het gaat om de volgende drie containers:

-  Verlichtingscontainer (01-1879), standplaats Groningen
-  Instortingscontainer (01-2577), standplaats Veendam
-  Reddingscontainer (012178), standplaats Hoogezand

De inhoud van de genoemde containers staat weergegeven in procedure G04 (Overige haakarmbakken) van het Operationeel Handboek. Dit kan aangevuld worden met materialen afkomstig van buurregio's, conform bestaande afspraken. Indien het zoeken naar mens en dier aan de orde is, kan bijstand gevraagd worden van USAR.NL (Urban Search and Rescue). Overigens is USAR.NL een multidisciplinair team waarin zowel politie-, brandweer- als ambulancepersoneel is vertegenwoordigd. Het personeel (ongeveer 65 personen) en materieel van USAR.NL kan binnen maximaal 5 uur na de inzetbeslissing opkomen. De aanvraag tot bijstand van USAR.NL dient formeel aangevraagd te worden, echter inzet van het team hoeft hier niet op te wachten. Zie hiervoor procedure S14 (USAR.NL) van het Operationeel Handboek.

Naast USAR.nl kan ook bijstand worden gevraagd vanuit Duitsland, de Technisches Hilfswerk (THW). Deze Duitse rampbestrijdingsorganisatie levert specifieke ondersteuning bij incidenten. De inzetcapaciteit bedraagt maximaal 20 hulpverleners voor 3 dagen. Zie voor nadere informatie procedure S15 (THW, Technisches Hilfswerk) van het Operationeel Handboek.







## Bijlage 3 Geneeskundige Zorg

### ***Spoedeisende Medische Hulpverlening***

Aan de hand van de meldingen van een (ernstige) aardbeving wordt het benodigde aantal ambulances ingezet. Dit is in overeenstemming met de reguliere werkwijze. Ook wordt de Ovd-G gealarmeerd, aangezien een GRIP-niveau wordt afgekondigd. Zo nodig wordt verder opgeschaald in overeenstemming met het handboek opgeschaalde zorg. Dit kan betekenen inzet van het mobiel medisch team (MMT), de Geneeskundige Combinatie en ambulances uit andere regio's. Met de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Groningen is afgestemd en besproken dat de reguliere werkwijze uitgangspunt is. De Doktersdienst Groningen (DDG) is geïnformeerd over het thema aardbevingen. Tevens is er contact met de huisartsen.

### ***Psychosociale Hulpverlening***

Ten aanzien van dit proces is intern (binnen de GGD) en extern (met Lentis en Bureau Slachtofferhulp) afgestemd. Indien nodig worden Lentis en Bureau Slachtofferhulp via de GHOR ingezet. Met Bureau Slachtofferhulp is tevens gesproken over het "gemeentelijk" proces nafase. Hierin is ten aanzien van de psychosociale hulpverlening een coördinerende rol voor de GHOR vastgelegd. Bureau Slachtofferhulp is bereid – indien nodig – deze rol namens de GHOR te vervullen.

### ***Publieke Gezondheidszorg***

Dit proces bestaat uit verschillende onderdelen, te weten gezondheidskundige advisering gevaarlijke stoffen (GAGS), Infectieziektebestrijding en Gezondheidsonderzoek. De uitvoering van deze onderdelen is bij de GGD belegd. Indien na een aardbeving het noodzakelijk is één of meerdere van deze onderdelen op te starten dan gebeurt dit onder de regie van de GHOR. In feite is dit – bij grootschalige activiteiten – de reguliere werkwijze. Dit is ingebed binnen de organisatie.

### ***Maatschappelijke onrust***

Naast de reguliere processen voor geneeskundige zorg kan de GGD /GHOR ook vooraf een coördinerende rol vervullen bij incidenten waar sprake is of kan zijn van maatschappelijke onrust, zowel in opgeschaalde als reguliere situaties. De GGD/GHOR heeft een groot netwerk in de zorg en binnen de regio en kan deze netwerken inzetten om partijen bij elkaar te brengen en afstemming te zoeken. De GGD/GHOR kan het bestuur en de gemeenten ondersteunen door een gezondheidskundige bijdrage te leveren aan de crisiscommunicatie en/of een inbreng te leveren bij informatiebijeenkomsten om de maatschappelijke onrust weg te nemen. Voorkomen is beter dan genezen. In het kader van maatschappelijke onrust heeft de GGD een programma (plan van aanpak) opgezet die erop is gericht om de veerkracht van mensen in het gebied te vergroten.





## Bijlage 4 Politiezorg

### **Doel politieoptreden**

Het politie optreden is erop gericht dat ingeval van een aardbeving de hulpverlening ongestoord en adequaat kan plaatsvinden. Alle maatregelen zijn er dan ook op gericht om de handhaving van de openbare orde en rechtsorde in het teken te laten staan de hulpverlening. Secundair hieraan is de opsporingstaak. Bij een verstoring van de openbare orde en het plegen van strafbare feiten wordt de ernst van de situatie en de gepleegde overtreding afgewogen tegen de gevolgen voor de verdere handhaving van de openbare orde en het effect op de hulpverlening van de aardbeving.

De doelstelling van het politieoptreden is drieledig:

- Verkrijgen van een goede informatie positie;
  - zo snel en effectief mogelijk in beeld brengen van het getroffen gebied;
  - zo snel en compleet mogelijk inventariseren vitale infrastructuur;
- Verzorgen van onbelemmerde doorgang voor de hulpverleningsdiensten;
- Handhaven van de openbare orde in het brongebied en het effectgebied.

### **Draaiboek aardbevingen**

In het politie draaiboek Aardbevingen in Noord Nederland is omschreven wie waarvoor verantwoordelijk is en welke maatregelen er genomen moeten worden indien er sprake is van een calamiteit. De politieorganisatie dient er voor te zorgen dat in de politiekolom zo snel mogelijk een zo volledig mogelijk beeld wordt gegenereerd van de aard, de omvang en de gevolgen van de aardbeving en indien nodig zo spoedig mogelijk wordt opgeschaald om de nodige politieprocessen uit te voeren. De betreffende burgemeester(s) wordt (worden)zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht van dit beeld.

Het draaiboek bevat de operationele sturing en opschaling van de politie. De sturing en opschaling zullen via de gebruikelijke lijnen lopen. Indien noodzakelijk zal door de operationeel commandant worden opgeschaald naar een groter verband. In de scenariobeschrijvingen is daar nader op ingegaan. De volgende 3 scenario's zijn beschreven:

- Best case: aardbeving met enige schade en geen slachtoffers
- Realistic case: aardbeving met ernstige schade en met slachtoffers
- Worst case: aardbeving met ernstige schade, dodelijke slachtoffers en ontwrichting van de samenleving

### **Politie processen**

De politie(deel)processen zijn:

- Handhaven mobiliteit (verkeer regelen, aan- en afvoerroutes en begidsen)
- Ordehandhaving (locatie en grenzen gebied)
- Opsporing (identificatie, plaats incident, aantal slachtoffers )
- Opsporingsexpertise (plaats incident, aantal slachtoffers )
- Interventie
- Handhaving netwerken (informatie)
- Bewaken beveiligen ( afzetten, afschermen, evacueren)







## Bijlage 5 Waterbeheer




### **Twitcident**

Van beide waterschappen zijn medewerkers via “twitcident aardbevingen” snel op de hoogte van een mogelijke aardbeving in Groningen. Wanneer al uit de tweets blijkt dat er sprake is van aanzienlijke schade zal inspectie van de kaden en kunstwerken onmiddellijk in gang gezet worden.

### **Inspecties**

De waterschappen in Groningen gaan bij een aardbeving van kracht 3 of hoger in ieder geval direct inspecties uitvoeren aan hun meest essentiële waterkeringen en kunstwerken. Ze stemmen onderling af wanneer zij de inspecties gaan uitvoeren. De meldkamer zal hierover worden geïnformeerd.

De kaden en kunstwerken die als eerste worden geïnspecteerd zijn:

-  de kaden aan weerszijden van het Eemskanaal (actie beide waterschappen)
-  de coupures in de zeedijk in Delfzijl (actie Noorderzijlvest)
-  de onderleider van het afwateringskanaal van Duurswold die onder het Eemskanaal doorloopt (actie Hunze en Aa's)
-  de schutsluizen aan weerszijden van het Eemskanaal (actie beide waterschappen)
-  de rioolwater persleiding van de stad Groningen naar de RWZI Garmerwolde (actie Noorderzijlvest).

Indien schade wordt geconstateerd zullen enerzijds de inspecties worden uitgebreid en anderzijds de geconstateerde gebreken (al dan niet tijdelijk) worden hersteld. Indien nodig zal worden opgeschaald om dreigend gevaar voor wateroverlast of overstroming in te dammen.

Opschaling zal plaatsvinden conform hetgeen in de calamiteitenplannen van beide waterschappen staat vermeld.

De resultaten van de inspecties en de eventuele schade zullen onderling worden afgestemd en aan de meldkamer worden doorgegeven. Te verwachten is dat er voor deze 1<sup>e</sup> inspectie een tijdsduur van ca. 3 tot 4 uur nodig is.

Bij eventuele opschaling van de veiligheidsregio zal dit via de waterschapsleden van het ROT plaatsvinden op de wijze zoals de waterschappen dit in hun calamiteitenplannen hebben vastgelegd.







## Bijlage 6 Defensie

Defensie is vanaf het begin betrokken bij de planvorming IBP aardbevingen. Defensie heeft specifieke, unieke en aanvullende capaciteiten welke van meerwaarde kunnen zijn. Tijdens deze planvorming is in kaart gebracht waar Defensie de reguliere processen mogelijk kan aanvullen en ondersteunen. Inzet van Defensie gebeurt op basis van militaire bijstand (Wet Veiligheidsregio's - art 51, Politiewet 2012 - art 58) en kan worden aangevraagd door tussenkomst van de Officier Veiligheidsregio Groningen.

De volgende capaciteiten kan Defensie onder andere leveren in het geval van een (ernstige) aardbeving:

- Algemeen: Defensie levert voortzettingsvermogen. De eerste 200 militairen voor algemeen ondersteunende taken zijn binnen 8 uur beschikbaar en binnen 48 uur kunnen er in totaal 3000 personen worden ingezet. Meer gespecialiseerde ondersteuning is uiterlijk binnen 48 uur beschikbaar. Daarbij kan deze ondersteuning gedurende langere tijd worden geleverd.
- Verbindingen: bij langdurige uitval van de verbindingen kan een dekkend netwerk via SATCOM (telefoon en intranet) worden uitgerold.
- Geneeskundige ondersteuning: het Calamiteitenhospitaal te Utrecht (bij meer dan vijf slachtoffers met een opstarttijd van 30 minuten), hulpposten, mobiel noodhospitaal en terreinvaardige ziekenauto's.
- Publieke zorg: ondersteuning bij uitgifte van voeding (middels de Mobiele Satelliet Keuken), kleding, tenten, generatoren en (nood)drinkwater.
- Transport: maximaal 350 rups- en (terreinvaardige) wielvoertuigen zijn binnen 48 uur beschikbaar voor evacuatie/transport in slecht toegankelijke gebieden.
- Omgevingszorg: bijstand leveren bij het in kaart brengen van de constructieveiligheid, de aanleg van noodvoorzieningen en (tijdelijk) herstel van de infrastructuur (bijvoorbeeld middels rijplaten, noodbruggen en vlotten)
- Militaire noodopvanglocaties (Marnewaard, kazerne JWF in Assen en Vliegbasis Leeuwarden)
- Military trackers/Search teams: speciaal opgeleide eenheden die zowel gebieden als gebouwen grondig kunnen doorzoeken
- Instortingsgevaar: ondersteuning bij zoeken naar slachtoffers met specialistisch personeel en materieel (honden en i.s.m. USAR.NL).
- Vliegend materiaal: helikopters voor transport van personeel en materieel, evenals het uitvoeren van een gebiedsverkenning middels inzet RAVEN/scan eagle of helikopter.
- Bewaken en beveiligen: ondersteuning met personeel en materiaal (o.a. NATRES)





## Bijlage 7 Nederlandse Aardolie Maatschappij

De NAM heeft in haar Earthquake Emergency Response Plan richtlijnen beschreven voor het Emergency Response en Crisis Management Proces in de acute fase na een aardbeving, die is veroorzaakt door gaswinning. De NAM onderhoudt daarbij contacten met de hulpverlenende organisaties over schadeafhandeling, de inzet van deskundigen en het leveren van liaisons aan de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio.

### ***Schadeafhandeling***

De NAM registreert schade als gevolg van een aardbeving die is veroorzaakt door gaswinning en zorgt voor wederopbouw en herstel van de geleden schade. Dit proces is ingericht voor grote en kleine aardbevingen en wordt ondersteund door een publiekscampagne.

### ***Deskundigheid***

De NAM heeft deskundigheid in huis over het ontstaan en de mogelijke gevolgen van aardbevingen, over bouwconstructies en veiligheid van gebouwen. Deze deskundigheid kan gedeeld worden met de hulpverlenende organisaties.

### ***Liaisonafspraken***

Conform het convenant dat is afgesloten met de Veiligheidsregio levert de NAM liaisons een het commando plaats incident (CoPI), het regionaal operationeel team (ROT), het actieteam communicatie en het regionaal of gemeentelijk beleidsteam. De liaisons fungeren als contactpersonen waarmee te nemen maatregelen afgestemd worden.

